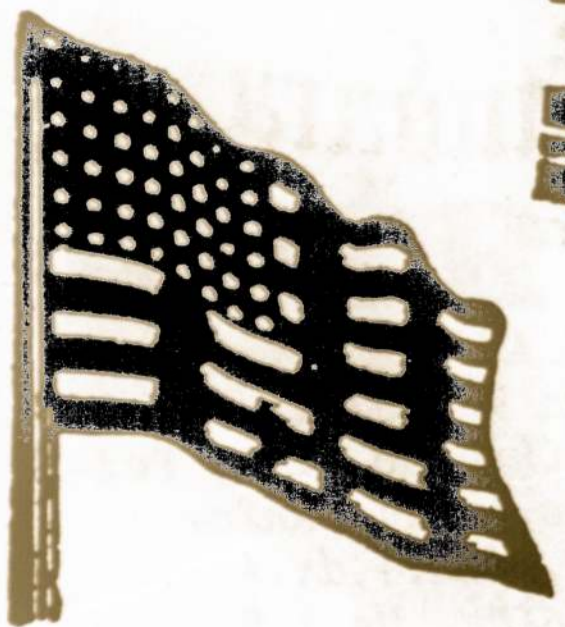

Midwest Inter. Library
5721 Cottage Grove Ave.
Chicago, Ill. 60637

SANDARA

THE LEAGUE

LITHUANIAN NEWSPAPER

EINA NUO 1918 METŲ

SANDARA

Published by the
Lithuanian National League
of America

840 West 33rd Street
Chicago, Illinois, 60608

Telephones:
(312) 927 4789
(312) 543 8198

PRICE 50 CENTS

FEBRUARY 21 - 1983

AUŠROS METAI

NR. 4.

Lithuanian Independence Day, 1983

By the President of the United States of America

A Proclamation

Sixty-five years ago a small nation achieved freedom in the aftermath of World War I. Proclaiming the Lithuanian Republic, its founders stepped forward on February 16, 1918, to assert their country's independence and commitment to a government based on justice, democracy, and the rights of the individual.

Twenty-two years later Soviet tyranny imposed itself on Lithuania and denied the Lithuanian people their just right of national self-determination. In the intervening years, the United States has refused to recognize the forcible incorporation of Lithuania into the Soviet Union.

An enduring belief in freedom for all people unites Americans everywhere. But we must be vigilant in the protection of our common ideal, for as long as freedom is denied others, it is not secure here.

We mark this anniversary of Lithuanian independence with a renewed hope that the blessings of liberty will be restored to Lithuania.

The Congress of the United States, by House Joint Resolution 60, has authorized and requested the President to proclaim February 16, 1983, as Lithuanian Independence Day.

NOW, THEREFORE, I, RONALD REAGAN, President of the United States of America, do hereby proclaim February 16, 1983, as Lithuanian Independence Day.

I invite the people of the United States to observe this day with appropriate ceremonies and deeds and to reaffirm their dedication to the ideals which unite us and inspire others.

IN WITNESS WHEREOF, I have hereunto set my hand this 16th day of February, in the year of our Lord nineteen hundred and eighty-three, and of the Independence of the United States of America the two hundred and seventh.

Ronald Reagan

LIETUVOS PASIUNTINYBĖS RŪMŲ ATNAUJINIMUI AUKŲ RINKIMAS DAR TĖSIAMAS

Visuomenės tautinio susipratimo dėka, šiam reikalui iki 1983 m. vasario 15 d. jau suaukota 94,979.04 dol. Pagal architektų apskaičiavimus, remonto būtiniausiems darbams reikia 120,000 dol., todėl komitetas nutarė rinkliavą dar tęsti iki 1983 metų gegužės 1 dienos tikintis surinkti trūkstantą sumą 25,000 dol.

Šio komiteto centrinė vajaus komisija, kuri savo posėdyje 1983 m. vasario 15 d. ALTO patalpose, Chicagoje, pasiskirstė pareigomis; pirm. inž. Jonas Talandis, vicepirmininkai - inž. Grožvydas Lazauskas ir dr. Jonas Valaitis, sekr. - Juozas Ivanauskas ir narė Kazimiera Leonaitienė, - kreipsis į Amerikos Lietuvių Visuomenę, kad šią reikalingą sumą aukomis sutelktų ir prisidėtų prie Nepriklausomos Lietuvos turto išsaugojimo.

Papildomas aukas prašome siųsti Pasiuntinybės adresu: LITHUANIAN LEGATION, 2622 Sixteenth Street N.W. Washington, D.C. 20009.

Vajaus Komitetas savo planuose yra užsibrėžęs šaukti Amerikos Lietuvių organizacijų atstovų konferenciją Chicagoje. Apie tai organizacijos bus painformuotos atskirai. Kiekvieno lietuvių pareiga - prisidėti prie Amerikos sostinėje esančios Nepriklausomos Lietuvos nuosavybės tinkamo išlaikymo.

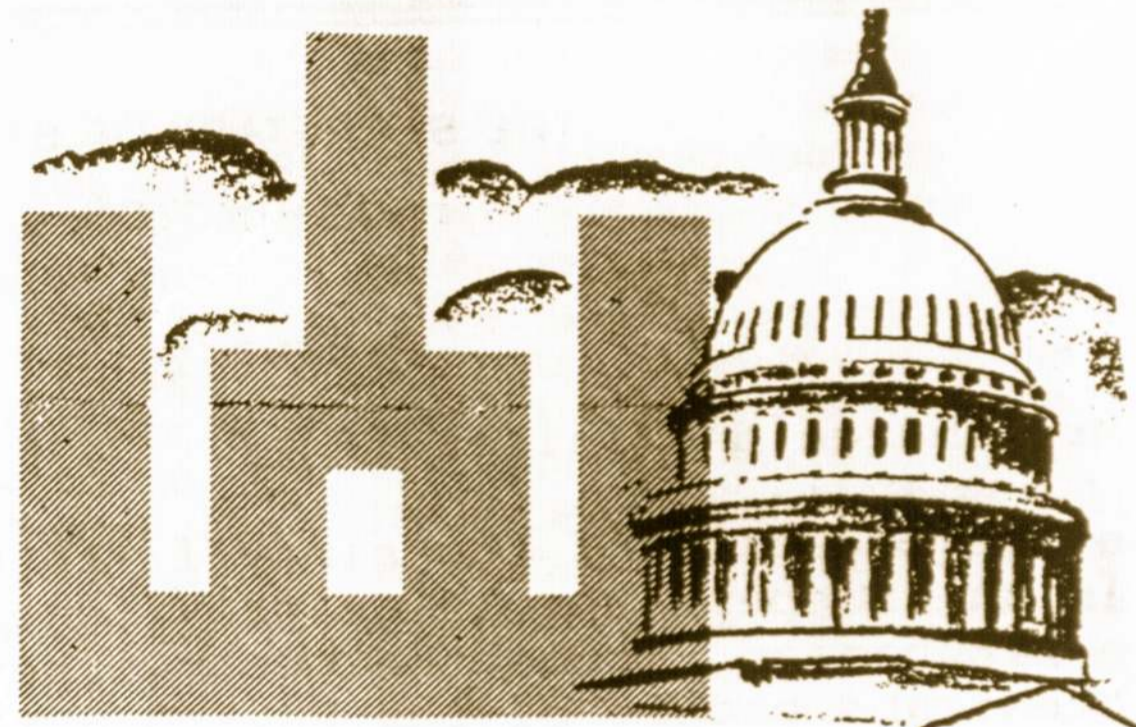

LIETUVOS PASIUNTINYBĖS RŪMAI VAŠINGTONE

VASARIO 16

JAV

KONGRESE

VASARIO 16 JAV KONGRESE

JAV Senate Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimas buvo paminėtas Vasario 16 d. Pagrindinę kalbą pasakė sen. Charles Percy primindamas dabartinę Lietuvos gyventojų priespaudą okupacijoje, išryškindamas lietuvių teisę į laisvę ir pabrėždamas Amerikos tvirtą nusistatymą dėl Lietuvos laisvės. Iš Čikagos į minėjimą buvo nuvykę adv. A. Domanskis, stud. R. Tričytė, dr. L. Kriaučeliūnas su dukterimi Jolita. Taip pat dalyvavo vietiniai, Gr. ir prof. D. Krivickai, dr. J. Genys, J. Laučka, Jonas Bobelis, A. Petrutis, M. Samatienė, A. Vaičiulaitis. Lietuvių delegacija pasistengė dar aplankyti keletą kongreso narių, pasikalbėti su E. Derwinskiu.

Atstovų Rūmuose minėjimas buvo perkeltas į vasario 17 d. Čia minėjimas buvo pradėtas kun. Antano Zakarausko invokacija, kur prašant dangų globos JAV-bėms, buvo meldžiama laisvės Lietuvai ir kitoms priespaudos aukoms. Pagrindinę Lietuvai labai palankią kalbą pasakė kongr. Fr. Annunzio. Daugelis kongresmenų ir senatorių savo pareiškimuose kelė Lietuvos laisvės klausimą.

Šią dieną Atstovų Rūmų minėjime iš ALTO dalyvavo adv. Aleksandras Domanskis ir Washingtono lietuviai - veikėjai.

LIETUVIAI SUTIKO BUV PREZIDENTĄ G. FORDĄ

Amerikos Lietuvių Tarybos atstovad Washingtone dr. Jonas Genys ir Detroito Lietuvių Tarybos pirmininkas adv. Raymondas Sakis vasario 10 d. turėjo oficialų susitikimą su buv. JAV prezidentu Geraldū Fordu Ann Arbor mieste, Michigane. Čia, Fordo bibliotekoje, kuri yra Michigano Universitete, prez. Fordas priėmė Jungtinio Pabaltiečių Komiteto, "Baltic Freedom Award". Toks atžymėjimas buvo įteiktas jau septyniems Amerikos žymiesiems žmonėms, kurie padėjo kelti Lietuvos, Latvijos ir Estijos laisvės reikalą.

Atžymėjimo įteikimo iškilinėse Ann Arbor taip pat dalyvavo latvių ir estų atstovai. Buvo kalbėta įvairiais Pabaltijo krastų reikalais, Prez. Fordas pareiškė apgailestavimą, kad sovietai nesilaiko Helsinkio susitarimų. Taip pat pareiškė, kad praėityje ir dabar jis rėmė ir remia Pabaltijo žmonių teises į laisvę ir nepriklausomybę. Dr. Genys padėjo prez. Fordui už jo intervenciją išlaisvinti Simą Kudirką. Čia Fordas priminė, kad jis Kudirkos klausimą iškėlė asmeniškai pačiam Breznevui, kai buvo jų konferencija Vladivostoke. Sako, jam malonu žinoti, kad šis taurus lietuvis buvo išleistas atvykti į JAV.

Taip pat, vasario mėn. 9 ir 10 dienomis Ann Arbore, Fordo Bibliotekoje vyko vadinamas "Domestic Policy Association" konferencija. Čia, šalia buv. prez. Fordo dalyvavo buv. prez. Jimmy Carter ir daug kitų žymių Amerikos žmonių. Dr. Genys turėjo progą dalyvauti posėdžiu salėje ir sekti abiejų buvusių prezidentų kalbas. Čia jie kalbėjo ir elgėsi kaip seni geri draugai, nors reprezentavo skirtingas partijas. Abu rūpinosi Amerikos saugumu ir bedarbių didėjimu. Taip pat abu nusiskundė, kad dažnai spauda duoda netikslias žinias.

Abu buvę prezidentai dabar atrodė atsigavę ir pasilsėję. Tačiau prez. Fordas turėjo ramsčius. Jam buvo padaryta kelio operacijai tame pačiame Ann Arboro mieste jis buvo susižeidęs žaisdamas futbolą. Dabartinė Fordo biblioteka yra puoši. Čia yra daug istorinių dokumentų, kuriais galės pasinaudoti studentai ir visuomenė

Mums, lietuviams, yra svarbu turėti tokių žymių visuomenininką mūsų tautos draugu. Pabaltijo laisvės atžymėjimas paskirtas ir buv. prez. Carteriui, bet jam teks šį žymenį įteikti kitoje vietoje ir kita proga.

Dėl techniškių kliūčių, šio Sandaros numerio išleidimo data yra 1983 m. vasario 28 d.

Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimą minint Atstovų Rūmuose Washingtono vasario 17 d., 1983 m. Iš kairės - ALTO atstovas adv. Aleksandras Domanskis, VLIKO pirmininko pavaduotojas dr. Domas Krivickas ir Atstovų Rūmų pirmininko pavaduotojas James Wright.

SANDARA

LITHUANIAN NEWSPAPER

Published bi-weekly on Mondays, except July,
by the LITHUANIAN NATIONAL LEAGUE OF AMERICA, INC.
Second class postage paid at Chicago, Illinois
Sandara (USPS 480-880)

GENERAL OFFICE:
840 West 33rd Street, Chicago, Ill. 60608

Phone Yards 7-4789
or (312) - 543 -8198.

SUBSCRIPTION RATES:
In The United States per year \$10.00
In Foreign Countries per year \$10.00

UŽSAKYMU KAINA:
Suvienytose Valstybės metams \$10.00
Užsienyje metams \$10.00

Opinions expressed in any column appearing in the SANDARA, including those of staff members, reflect the views of the writer only. The opinions may or may not be in agreement with those of the Lithuanian National League of America.

Amerikos Lietuvių Tautinė Sandara

Lithuanian National League of America

ALT SANDAROS CENTRO VALDYBA:
pirmininkas - Povilas P. Dargis,
pirmasis vicepirmininkas - Aleksandras J. Chaplikas,
antrasis vicepirmininkas - Julius R. Kuzas,
centro v-bos sekr. ir organo Sandaros redaktorius - Grožvydas J. Lazauskas,
centro valdybos išd. - Hildė Kuzienė,
Centro valdybos vicepirmininkai: Alena Prvenienė, Antanas Andriulionis,
dr. Algirdas Budreckis, dr. Vytautas P. Dargis, Vyto Uznys.
Kontrolės komisija: Ona Jagėla, Edita Rimkus ir Jonas Galminas.

Svietimo komisija: Alfonsas Baika (Boston, MA), Edvina Yankus (Miami, FL), Edvardas Boreiša (Chicago, IL.), Petras Bružas (Chicago, IL.), Antanas Sukauskas (Detroit, Mich.), dr. Algirdas Budreckis (Boston, MA.), Vaclovas Prūsas (Chicago, IL.), Juozas Ruokis (Los Angeles, CA), Stepas Paulauskas (Cicero, IL), Elena Prekerienė (NY).
Teisinis patarėjas: dr. Kazys Sidlauskas
ALT SANDAROS CENTRO VALDYBOS ADRESAS:
840 West 33rd Street, Chicago, IL. 60608.

THE SECRETARY OF STATE
WASHINGTON

February 15, 1983

Dear Mr. Chargé d'Affaires:

On the occasion of the sixty-fifth anniversary of Lithuanian independence, I am privileged to convey to you and to the Lithuanian people the best wishes and hopes of the Government and people of the United States.

On February 16, 1918, the Lithuanian people proclaimed their independence from foreign domination and in the twenty-two years which followed devoted themselves to building a democratic nation on the shores of the Baltic Sea. But as history records, this noble achievement was tragically destroyed when the Soviet Union invaded and illegally annexed Lithuania in June, 1940.

The United States unequivocally condemned the Soviet annexation of Lithuania in 1940 and does so today. We do not recognize the forcible incorporation of Lithuania into the Soviet Union. This Administration, as previous Administrations, honors your countrymen's struggle for freedom and remains determined that the memory of what happened in Lithuania over forty years ago shall not fade and that the wrongs done then will one day be righted.

Sincerely yours,

George P. Shultz
George P. Shultz

Dr. S.A. Backis,
Chargé d'Affaires of Lithuania,
Lithuanian Legation,
2622 16th Street, N.W.,
Washington, D.C.

1982 m. gruodžio 11 d. Sandaros bankete - VLIKO pirmininko dr. Kazio Bobelio pagerbime: 400 svečių tarpe matome - viršuje - kan. V. Zakaraušką, Z. Juskevičienę su East Chicago veikėjais: ALTO sk. pirmininku Viniku, p. Čiurinskiene ir kt. Apatinėje nuotraukoje: Stasys Dagys, p. Juskevičius ir daug kitų. (Nuotraukos: P. Malėtos).

LAIŠKAI

Gerbiamas Sandaros redaktorium,

Sandaros sausio 24 d. numerio išspausdintas mano amžiaus 90 metų suaktyvinties paminėjimo aprašymas. (Algirdo Budreckio "Bostono lietuviai pagerbė J. Sondą", Red.) Nežinau, kaip čia atsitiko, bet jame yra klaidų, ir aš norėčiau jas pataisyti.

Pirmiausia mano kalbos ilgoka citata. Tai mano minčių atpasakojimas, bet ne mano žodžiai. Aš negalėjau sakyti, kad "Mus moksleivius žavėjo tų laikų milžinai, kaip Leonas Maironis, Jakštas, Petras Raudonikis ir zoologas prof. Jurgis Elisonas". Trys pirmieji jau tada buvo visiems žinomi mūsų tautai nusipelnę asmenys, o Raudonikis - toks pat kaip ir aš mokiniukas, Elisonas - studentas, bet abu jie mano gyvenimo kely labai reikšmingi.

Visi tie asmenys mano buvo paminėti, bet jie nebuvo į tą pačią lentyną pagal nuopelnus surikiuoti, o žodžio "milžinai" iš viso nebuvo pavartoję. Kita nelaimė - pavardės. Jos kai kurių man brangių asmenų iškraipytos. Štai tas mielas mažžemis kaimynas, pats beraštis, o mane nepaliojaujai raginęs toliau mokintis, kai aš, pradžios mokyklą baigęs, to nenorėjau, DOKŠUS pavadintas Daukšiu. Tas, kuris ne tik mane, bet taip pat Kostą Augustą ir Juozą Pronskų (šiuo metu vėliau iki giles senatvės duoną pelnėsi, dirbdami redakcijose) paskatino rašinėti spaudai, buvo ne Adomas Mikas, bet ADOMAS MIKA.

Tas, kuris mane įvedė į pirmąją organizaciją - Kauno vidurinių mokyklų moksleivių ne studentų kuopą Kaune, buvo ne Vytautas Stepulaitis, bet VYTAUTAS STEPONAITIS.

Iškraipytos ir kai kurių suminėjų sveikintųjų pavardės. Turėtų būti Tamošiūnai, o ne Tamošaičiai, dr. Stasys Jasaitis, o ne Jurgis Jasaitis, Liutikai, o ne Liutikienė, Paulius Jurgis, o ne Paulius Jurgis.

Iš anksto dėkodamas
Jūsų
Jackus Sonda

Dorchester, MA
1983-2-20

ISPŪDINGAS VASARIO 16 MINĖJIMAS
LOS ANGELES, CALIFORNIA

Po vėliavų pakėlimo, pamaldų, vyko iškilmingas Vasario 16 d. minėjimas Marshall gimnazijos salėje, Los Angeles, Calif. Įešta keletas Lietuvos vėliavų, atstovaujančių lietuviškus vienetus. Po kun. Celiešiaus invokacijos, pristatymų, įvedamą kalbą pasakė Lietuvos konsulas Vytautas Čekanauskas. Sveikino latvių, estų, lenkų ir pavergtų tautų atstovai.

Pagrindinę kalbą pasakė iš Floridos atvykęs agr. Jonas Daugėla, žinomas veikėjas, spaudos žmogus. Jo kalba gerai apgalvota, pilna naujų minčių, įdomi. J. Daugėlos kalba keletą kartų pertraukta plojimais, o jam baigus kalbėti - visi susirinkusieji atsistojo, plodami dar kartą pagerbė.

Labai įdomi meninė programa, kompozitoriaus ir naujo Los Angeles lietuvių šv. Kazimiero choro vadovo Aloyzo Jurgučio globoje patraukliai išpildė vaidinimą, sujungtą solo, vyrų ketvertuko ir choro dainomis.

Pristatyti jaunesni lietuviai, laimėję premijas už rašinius.

Surinkta daug aukų.
Gražus Vasario 16 d. minėjimas
baigtas Lietuvos Himnu. Sv.

MINKŲ RADIO 49 METŲ SUKAKTUVĖS

Seniausia lietuvių radio programa Naujojoje Anglijoje švęs savo 49 metų sukaktuves, šeštadienį, kovo 12 d. So. Boston Liet. Piliečių D-jos auditorijoje, trečiam aukšte, 7 val. vak. Koncerto ir šokių programą išpildys "Jinai ir Trys Gintarai". Šių metų programa bus apie senus laikus, kai Lietuvos gimnazijose buvo rengiami "robaksai" - pasišokimai. Įėjimas \$ 7.00.

VASARIO 16 MINEJIMAS

Rašo
A. Pleškys CHICAGOJE

Oficialioji minėjimo dalis įvyko Marijos aukštesniosios mokyklos salėje, 1983 m. vasario 13 d., 2 val. p.p. Minėjimą kiekvienais metais rengia Chicago ALTO skyrius. Minėjimui vadovavo skyriaus pirm. Vincentas Samoška, maldą sukalbėjo kan. Vaclovas Zakarauškas, Nepriklausomybės paskelbimo aktą perskaitė savanoris kūrėjas Tamulis. Kalbėjo visa eilė valdžios atstovų, atlikta pritaikyta meninė programa, kas jau buvo aprašyta lietuviškoje spaudoje. Čia perduosiu tik lietuvių pasakytas kalbas, kurios plačiau lietuviškoje spaudoje nepasirodė, būtent - vicekonsulės Marijos Krauchūnienės, ALTO pirm. dr. K. Sidlauskio ir pagrindinio kalbėtojo dr. A. Pranckevičiaus.

Nepriklausomos Lietuvos atstovė, naujai paskirtoji garbės vice konsulė Chicagoje Marija Krauchūnienė pasveikino šiais žodžiais:

"Garbės svečiai, broliai ir sesės Lietuviai!

Šiandieną su dideliu malonumu atlieku mano pirmąją oficialią pareigą naujai paskirtoji tarnyboje. Lietuvos diplomatinės tarnybos vardu, sveikinu Amerikos Lietuvių Tarybos Chicago skyrių už suruoštą Lietuvos nepriklausomybės atgavimo paminėjimą, kuris kas met atnaujina mūsų pasiryžimą siekti laisvės pavergtai tėvynei. Amerikos Lietuvių Taryba primena mums visiems Vasario 16 reikšmę, ragina būti lietuvišiais patriotais, dirbti sujungtomis jėgomis, siekiant bendro tikslo - atgavimo nepriklausomybės Lietuvai. Mūsų troškimai ir mūsų siekiai yra stiprinami Jungtinių Amerikos Valstybių vyriausybės nepripažinimu Lietuvos įjungimo į Sovietų Sąjungą. Šiandien tas buvo dar žymiau pabrėžta praplečiant Lietuvos diplomatinę tarnybą nauju etatu vicekonsulės patvirtinimu. Tat, tegul skamba nuolatos mūsų širdyse AUŠ - ROS laikotarpio poeto Jurgio Zauerweino (Sauerwein) žodžiai. "Lietuviais esame mes gimę, lietuviais norime ir būt, tą garbę gavome užgimę, tai ir neturim leisti pražūt".

Amerikos Lietuvių Tarybos pirm. dr. Kazys Sidlauskas kalboje pažymėjo: "Šią iškilmingą popietę man tenka maloni privilegija perduoti jums Amerikos Lietuvių Tarybos ir jos valdybos sveikinimus.

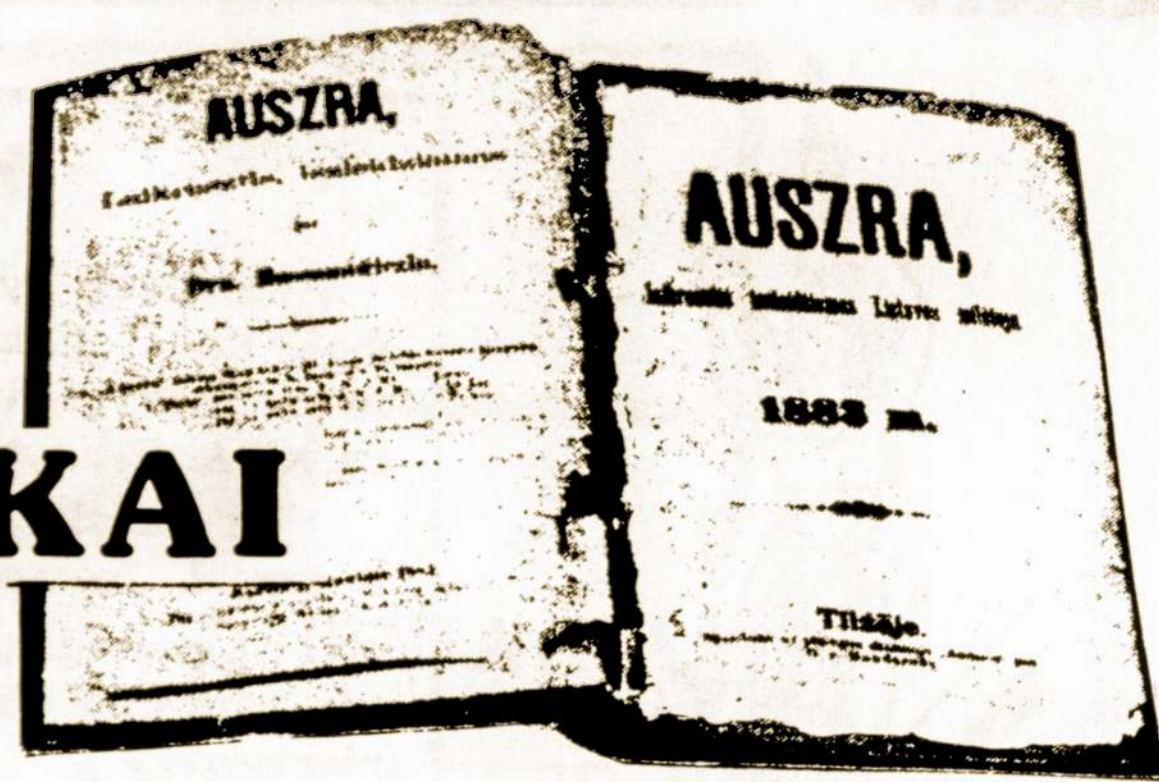
Šitokiomis progomis, man rodo, mums dera ir niekad nebus per daug prisiminti, kad talkinant mūsų tautai atgauti jos laisvę, su koku klatingu prieš mes turime reikalą. Rusiškoji bolševikinė sistema, melu, klasta ir int-

(Nukelta į pusl. 6)

Tęsinys
Pradžia nuo Sandaros nr. 1, 83)

Dr. Algirdas Budreckis

AUŠRININKAI

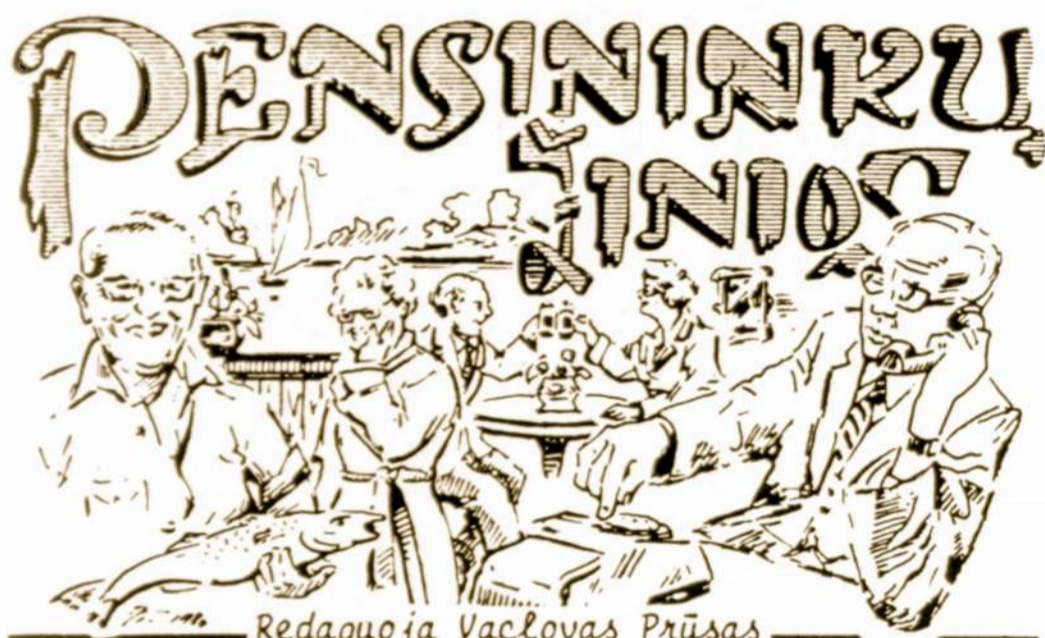
11. JONAS BERŽANSKIS buvo gimęs 1862 m. rugpjūčio 25 d. Viekšnių valsč. Pluoguose. Jis buvo vėlesnių laikų ekscentriškas "Šviesušis Kunigaikštis Gediminas Klausutis Beržanskis". Baigęs Šiaulių gimnaziją 1883 m. buvo įstojęs į Petrapilio universiteto matematikos fakultetą. Jis savo žurnalistinę karjerą pradėjo AUŠROJE, rašydamas visuomenei rūpimais klausimais.

12. LIUDVIKAS BERŽANSKIS, gimęs 1864 m. sausio 10 d. Viekšnių valsč. Pluoguose, baigė Šiaulių gimnaziją ir stojo Petrapilio universiteto matematikos-fizikos fakultetan, kurio nebaigė, mirė 1888 m. gegužės 23 d. tėviškoje. Uolus aušrininkas, bendradarbiavo laikraštyje 1884-1885 m., pasirašydamas slapyvardžiais J.K. Dagys, J.K., J. Kadagys, J. K-gis. Taipgi prieš mirtį buvo J. Šliūpo LIETUVIŠKOJO BALSŲ bendradarbis.

13. ANTANAS BLIŪDŽIUS - tai inteligentas bajoras, kurio protėviai dar XVII a. pabaigoje Marijampolės apskrityje įkūrė 400 margų Bliūdžiškių kaimą. Antanas savo pavarde pasirašydamas bendradarbiavo AUŠROJE 1884 m.

14. Mazosios Lietuvos atgimimo veikėjas VILJUS BRUOŽIS (Brožaitis), gimęs 1843 m. gegužės 17 d. Ragainės apskrityje, Gystaiduose. Mediciną studijavo Karaliaučiaus universitete; 1870 - 1871 m. buvo karo gydytojas ir dalyvavo Prūsų-Prancūzų kare. Pagaliau, nuolat apsigyveno Tilžėje. Čia Bruožis 1885 m. įstojo į Birutės draugiją ir pradėjo smarkiai žadinti apsnūdusią mažlietuvių tautinę sąmonę. Tam reikalui panaudojo ir fantastinę kalbotyrą, kas buvo išspausdinta Tilžės KELEIVYJE (1885 m. nr. 22) "Ar rojuje lietuviškai kalbėjo?" Buvo suradęs savus vaistus nuo eilės ligų: tuber dorsalis, rachitis, fibromyoma. Bruožis rašė korespondencijas AUŠRAI 1885 ir 1886 m. Dėl dalyvavimo lietuvių judėjime Bruožis buvo 1888 m. Vokiečių vyriausybės skundžiamas, girdi, šarlataneriija medicinoje, idant sustabdyti jo tautiškai lietuvišką veikimą.

(Tęsinys sek. nr.)

ALIJOŠIUS - PAGALBA PAVERGTIESIEMS

Ne paslaptis, kad dar ir šiandieną, keturiems dešimtmečiams pralinkus nuo Antrojo pasaulinio karo, okupuotoje Lietuvoje tebestokoja gerų vaistų, o jei ir yra kokiame vaistinės kampelyje, tai jiems gauti reikia turėti rekomendacijų ir mokėti gerai "patepti". Todėl mūsų tautiečiai ir yra priversti prisiminti senuosius vaistažolėmis gydymo būdus. Viena iš tokių plačiai okupuotoje Lietuvoje dabar vartojamų vaistažolių yra alijošius, kurį gydytoja fitologė Rūta Danienė štai kaip aprašo ("M. ir G.", 1978 m.).

"Alavijo (Aloe arborecens), šnekamoje kalboje vadinamo alijošius, tėvynė yra

Afrika. Jo gydomosios savybės buvo žinomos prieš 3000 metų Egipte, vėliau Indijoje, Graikijoje, Italijoje. Romėnai jį augindavo savo soduose. Pietų Afrikoje, Vakarų Indijoje alavijas gamtoje išauga iki 3 metrų aukščio, o stori ir sultingi jo lapai būna net 60 cm ilgio. Daug jo auginama Juodosios jūros pakrantėje - Adžarijoje. Augalas mėgsta šilumą, drėgmę, purią, negausiai įtręštą dirvą.

Šiuo metu gydomosios alavijo savybės, pripažintos mokslinėje medicinoje, seniai žinomos liaudies medicinoje.

Augalo sudėtyje yra gliukozido antraceno, antraglikozido aloe - emodino, gliukozės, monozės, gleivių, vitaminų, mikroelementų, fermentų, dervos, nedaug eterinio aliejaus. Visas šių medžiagų kompleksas naikina bakterijas, sulauko jų augimą. Medicinoje vartojamas tyks alavijo preparatų grupės, sabūras, sultys ir ekstraktas ampulėmis poodiniams išvirkštimams.

Visi alavijo preparatai ir šviežios sultys vartotinos tik pagal gydytojų rekomendacijas.

Išgarinus iš alavijo sulčių vandenį, lieka karti kieta tamsiai ruda masė - sabūras. Mazomis dozėmis jis gerina apetitą ir virškinimą, o didesnėmis - laisvina

(Nukelta į pusl. 5)

Federation of Lithuanian Women's Clubs

MEMBER OF THE GENERAL FEDERATION OF WOMEN'S CLUBS

Fairhaven Dr. West, E-16
Nesconset, N.Y. 11767

Maria B. Noreika
President

LIETUVIŲ MOTERŲ KLUBŲ FEDERACIJOS PIRMININKĖ VASARIO 16-TOSIOS GIMNAZIJOSJE

1982 m. rugsėjo mėn. LMKF pirmininkė MARIJA NOREIKIENĖ lankėsi Vakarų Vokietijoje, susipažino su naujuoju gimnazijos direktoriumi Andriumi Smitu, kuris maloniai informavo apie gimnazijos aktualias problemas.

Gimnazija veikia jau daug metų, yra akademiškai stipri, vokiečių valdžios pripažįstama. Jos abiturientams durys yra atviros į visas aukštesniąsias mokyklas. Šiomet į gimnaziją suvažiavo lietuvikai iš Australijos, Kanados, Pietų Amerikos, Afrikos ir, žinoma, Europos. Juos visus jungia lietuviška kilmė, lietuvių kalba. Pirm. M. Noreikienė tarė sveikinimo žodį, linkėdama sėkmės pradėdant naujuosius mokslo metus ir pasidžiaugė, kad lietuvikai pasirinko mokytis Vasario 16-sios gimnazijoje.

Vasario 16 gimnazija yra turėjusi didesnių ar mažesnių finansinių sunkumų, tačiau iki šiol vis pajėgia juos nugalėti. Infliacija ir dabartiniai ekonominiai sunkumai atsiliepią į kasdieninį gimnazijos gyvenimą. Pavienio mokinio išlaikymas per paskutinius porą metų pakilo dvigubai, o pajamos, deja, ta pačia proporcija nedidėja. Vokiečių valdžios gimnazijai skiriamos lėšos padengia tik dalį išlaidų. Šiuo metu Vokietijoje keičiasi politinis klimatas - neišku, kiek tas turės įtakos į vokiečių valdžios skiriamas lėšas gimnazijai. Kiekvieno atveju iš už-

Is k. i d.: Lietuvių Moterų Klubų Fed. pirm. Marija Noreikienė ir Vasario 16 gimnazijos direktorius Andrius Smitas.

jūrio, ypač JAV gaunama parama yra svarbus finansinis ramstis, be kurio būtų didelių sunkumų.

Gimnazijos ūkio vedėja Eugenija Lucienė sudeda daug pastangų stengdamosi

LAIŠKAS IŠ VAŠINGTONO

AMERIKA IR NACIAI

Amerikos kariuomenei užimant Vokietiją, vokiečiai kaip galėdami stengėsi arba pabėgti iš Europos arba patekti į amerikiečių okupacinę zoną. Tie, kurie pergyveno 1945 - 1950 metus, turbūt atsimena, kad joks vokiečių nenorėjo kalbėti apie dalyvavimą nacional-socialistų partijos eilėse, niekas neprisipažino žinogis, kaip vokiečiai elgėsi okupuotose kraštuose ir kiekvienas vokiečių tvirtino, jog Hitleris pralaimėjęs karą tik todėl, kad jis turėjo kovoti prieš nepaprastai didelę jėgų persvarą.

Pabėgėlių stovyklose gyvenę žmonės taip pat atsimena, kad anglai ir amerikiečiai dėjo daug pastangų įtaigodami žmones grįžti į Sovietų okupuotas valstybes. Jie atsimena, kaip buvo siojami žmonės ir metami iš stovyklų todėl, kad kuriu nors metu jie arba dirbo okupacinėje administracijoje, arba todėl, kad 1941 metais jiems pavyko reparažiuoti iš Sovietų nagų, kartais net iš NKVD kalėjimų, į Vokietiją, arba jie vienu ar kitu būdu buvo patekę į vokiečių kariuomenę. Kai kurie lietuviai netgi buvo liudininkais, kuomet amerikiečiai ir anglai prievarta gaudė ukrainiečius, rusus, kazokus ir juos grąžino į Sovietų NKVD rankas.

Iš šių įvykių atrodytų, kad amerikiečių kariuomenės artimai bendradarbiavo su bolševikais ir nedvejojo aiškindama nacių sandarbininkus, juos perduodavo teisingumo organams, arba mažių mažiau-siai jų nerėmė. Šie amerikiečių veiksniai, tačiau, labiausiai lieti nereikšmingus "mažus" žmones.

Kita medalio pusė paaiškėjo tik vėliau. Tiek anglų amerikiečių, tiek ir prancūzų okupacinėse zonose laisvai veikė sovietų "kariškos" ryšių misijos ir repatriacinės komisijos. Šių komisijų žinioje atrodė buvo ir Sovietų paieškoms žmonių suradimas ir perdavimas į NKVD rankas. Kur jie negalėdavo to atlikti sutartyje su vakariečių karo žinyba, sovietai atlikdavo slapta. Šiuo būdu buvo pagrobti iš britų okupacinės zonos generalas Kubiliūnas, kuriam vokiečių okupacinė valdžia buvo patikėjusi kvilingo vietą "generalinio tarėjo" padėtyje, tai yra, jam buvo pavesta vokiečių civilinė Lietuvos administracija. Bolševikai jį pagrobė, išlardė ir likvidavo. Po 30 metų jie apie tai patys paskelbė, kaip viena iš čekistų "zygdarbių" pavyzdžių. Tokio likimo nepaprastai bijojo ir pulkininkas Plechavičius Vokietijoje amerikiečių okupacinėje zonoje ir gana daugelis kitų žinomų lietuvių.

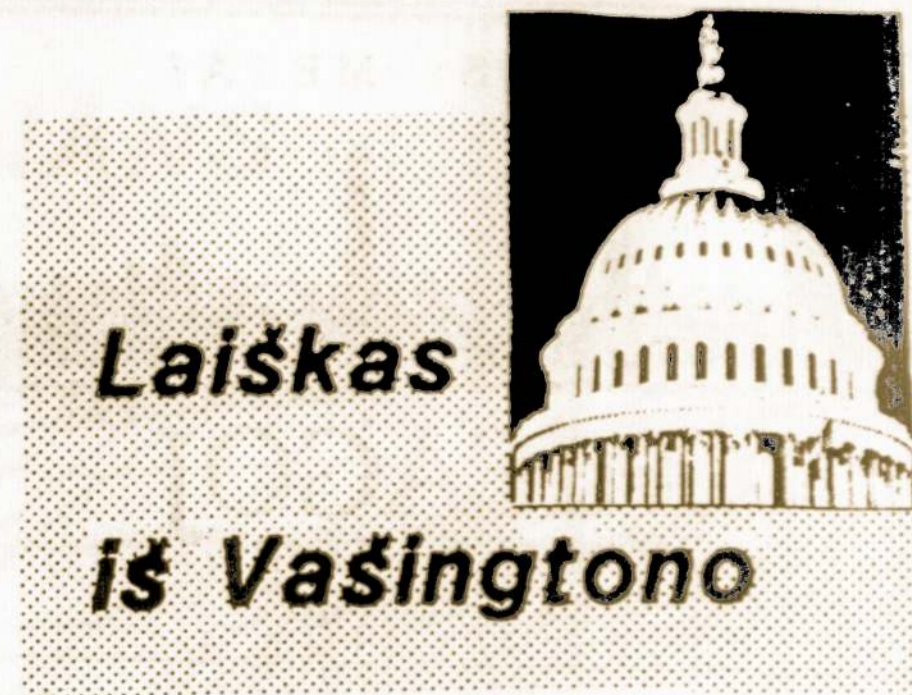
kuo geriausiai išnaudoti kiekvienos markės perkamąją galią. Eugenija Lucienė yra Lietuvių Moterų Klubų Federacijos Regionalinės Valdybos Vokietijoje pirmininkė. Ji rūpinasi, kad gimnazijos mokiniai būtų maitinami sveiku maistu, kad neveluotų į pusryčius ir visi kariu juos pavalgytų gimnazijos valgykloje. Trumpai tariant, šios gimnazijos moksleiviai vispasiškai prižiūrimi ir auklėjami, ko jie dažnai nepatiria kitataučių mokyklose.

Lietuvių Moterų Klubų Federacija mokyklinio amžiaus jaunuolių liuanistinio švietimo darbą laiko svarbiausiu išsivijos lietuvių uždaviniu. Jei mūsų lietuviškasis prieauglis nemokės savo tėvų kalbos, nesugebės siekti nei aukštųjų liuanistinų studijų. Vasario 16 gimnazija yra dekinčiausia galimybė lietuviškam jaunimui išmokyti lietuvių kalbos, išstius metus būnant lietuviškoje aplinkoje. Ten jaunuoliai išmoka tvarkos, savistovumo ir tuo džiaugiasi grįžę į namus.

Lietuvių Moterų Klubų Federacija ir jai priklausą moterų klubai JAV ir Vokietijoje, eilę metų remia Vasario 16 gimnaziją - vienintelę pasaulyje lietuvišką mokyklą, kurioje mūsų jaunimas turi progos ne tik mokytis lietuviškoje aplinkoje, bet ir būti centre lietuviško visuomeninio ir kultūrinio gyvenimo Vokietijoje ir Europoje.

Lietuvių Moterų Klubų Federacija įvairiomis progomis savo apinkraščius yra skatinusi savo klubus remti Vasario 16 gimnaziją, ir klubai kiekvienais metais pasiunčia savo auką Vasario 16 gimnazijai. Lietuvių Moterų Klubų Federacijos moterų klubai Amerikoje yra siuntę piniginę pašalpą vienai Brazilijos lietuvaitei, kad ji galėtų lankyti Vasario 16 gimnaziją. Gimnazijai dosnus LMKF Waterburio klubas Amerikoje, 1973 metais gimnaziją parėmė stambesne auka sporto priemonėms įsigyti, 1974 m. Lietuvių Moterų Klubų Federacija buvo suorganizavusi gimnazijai remti būrelį New Yorke. 1977 m. LMKF New Yorke Moterų klubas Vasario 16 gimnazijai siuntė stambesnę auką pirmumui paklodžių gimnazijos bendrabučiu. Visokeriopa parama Vasario 16 gimnazijai reikalinga ir šiandieną. Vasario 16 gimnazijos išlaikymas yra visų laisvojo pasaulio lietuvių sąžinės reikalas.

LIETUVIŲ MOTERŲ KLUBŲ FEDERACIJOS NEW YORKE INFORMACIJA

Nežiūrint tokių vakariečių paslaugų bolševikams, Sovietai nuolat kaltino Ameriką, kad ji globojo ir suteikė prieglobstį naciams geštapiininkams. Kad Sovietai darė tą patį tuomet, kai tai jiems buvo naudinga, istorija nekalba. Trisdešimčiai metų po karo praėjus, iš tiesų, Amerikos Teisingumo ministerija paskyrė milijonus dolerių "naciams" ištirti ir bausti. Šis vyksmas tęsiasi ir dabar. Kaip antrojo pokario Vokietijoje, taip ir dabar Amerikoje yra tyrinėjami ir po teismus traukiami gana paprasti žmonės, kurie yra kaltinami dalyvavę sandarbėje su naciais. Dažnai šie kaltinimai yra abejotini, o kai kuriais atvejais jie teismuose būna randami be pagrindo.

Paskutinių metų bygyje, tačiau, Ameriką apkaltino ne Sovietai, bet pačių amerikiečių laikraštiniškai, kurie rado žinią apie Amerikos kariuomenės ir žvalgybos įstaigų suteiktą globą nacių mokslininkams, nacių žvalgybininkams ir pasižymėjusiems geštapiininkams. Šie laikraštiniškai tuo pačiu patvirtino, kad ne viskas ką Sovietai teigia, yra iš piršto išlauža propaganda.

Geriausiai dokumentuotas atvejis yra Prancūzijos Liono miesto geštapo viršininko Klaus Barbie, kuris iki 1951 metų buvo amerikiečių globojamas, o po to persikėlė į Boliviją, kurioje jis gyveno Klaus Altmanno vardu.

Amerikiečiai K. Barbie naudojo Vokietijoje, kaip informatorių ir jam su sėbrais mokėjo po \$1700 kas mėnesį už patarnavimus. Amerikos kariuomenės žvalgyba buvo jį apgyvendinusi kariškame bute ir aprūpino net dviem, o gal net trim tapatybės dokumentais - Berenzio, Holzerio ir Altmanno pavardėmis. Kai Prancūzijos žvalgyba kreipėsi į amerikiečius dėl K. Barbie, amerikiečiai pirmiausiai užginčyjo bet kada apie jį girdėję. 1949 m. Prancūzija teisė pulkininką René Hardy, vieną iš pagrindžio kovotojų. R. Hardy buvo vokiečių suimtas, tardomas ir verčiamas laboruoti su geštapu. K. Barbie tvirtino amerikiečiams, kad prancūzas R. Hardy buvo jų pačių tardomas. Jis niekad nepalūzo ir pabėgęs nuo geštapo niekad su vokiečiais nekolaboravo. Šis liudijimas nebuvo prancūzams perduotas, nors amerikiečiai pasiūlė K. Barbie "paskolinti", kaip liudininką teisme. Kitas vokiečių žvalgybininkas, Kurtas Merkas, skundė K. Barbie amerikiečiams, kad Barbie yra kaltas dėl šimtų prancūzų nužudymų Lione, bet ir tai nesutrūkdė JAV armijai toliau šį geštapiininką išlaikyti ir globoti.

Prancūzija Klausą Barbie nuteisė už akių mirties bausme už 35,000 prancūzų nužudymą Liono apylinkėse. 1951 metų vasario 21 dieną amerikiečiai parūpino jam pervažiavimo vizą į Italiją, iš kurios K. Barbie išplaukė, kaip imigrantas į Boliviją.

Žydai advokatai, vyras ir žmona Klarsfeld susekė K. Barbie Bolivijoje jau 1972 metais.

1974 metais Prancūzija bandė K. Barbie grąžinti iš Bolivijos teismo būdu, bet teismas jo deportuoti neleido. Spėjama, kad K. Barbie palankus teismo sprendimas buvo gautas tik Amerikos žvalgybos dėka, kuriai nebuvo labai sunku įtaigoti karišką Bolivijos vyriausybę. 1982 metais, tačiau, Bolivijos vyriausybė perėjo į civilines rankas. 1983 metų pradžioje Bolivija rado naujas "techniškas" priežastis, dėl kurių K. Barbie buvo labai greitai deportuotas ne į Italiją, iš kurios jis pasiekė Boliviją, ne į Vokietiją, iš kurios jis išvyko, bet į Prancūziją, kuri jo reikalavo.

Geštapiininkas Klausas Barbie bus Prancūzijoje vėl teisiamas. Jo bylos metu turbūt paaiškės Amerikos žvalgybos vaidmuo jį globojant, jį išlaikant ir padedant emigruoti. Dėl šių priežasčių trys buvę Amerikos žvalgybos tarnautojai pasiskubino kalbėtis su laikraštiniškai. Vienok, visi trys buvę žvalgybininkai teigia, kad geštapiininką K. Barbie turėjo globoti koks nors labai aukštas pareigūnas, nes jie patys tik vykdė jiems duodamus įsakymus "iš aukščiau".

Vašingtonas, ypač kariuomenės žvalgyba ir užsienių reikalų ministerija, šios bylos norėtų išvengti, bet abejotina, kad jiems pavyks jos išvengti. Prancūzai Antrojo pasaulinio karo nusikaltimus iki šiol dar labai jautriai pergyvena ir gali nesutikti nėt bylą svarstyti "prie uždaru du-

Vien šis geštapiininko Klausas Barbie pavyzdys rodo, kad žymūs asmenys, nežiūrint jų praeities, po 1945 metų buvo kitaip traktuojami, nei smulkūs nariai. Amerikos žvalgyba šiuose reikaluose darė daugiau, nei buvo leidžiama teisiškai daryti.

2-12-1983

- L. Kasiulis

AUŠROS METAI

CHICAGOJ
IR APYLINKĖSE

ALT VICEPIRM. DR. VLADO ŠIMAITIČIO
ALTO VARDU SVEIKINIMAS LIETUVOS
VYČIŲ BANKETE 1983 M. VASARIO 20 D.
CHICAGOJE

Malonūs Vyčiai ir Jūsų svečiai

Amerikos Lietuvių Tarybos vardu sveikiu Jus ir visus Jūsų svečius taip gausiai susirinkusius į šią vietą.

Jūsų šio vakaro pobūvis pavadintas "Lietuvos atsiminimai" - Memories of Lithuania.

Tame Jūsų pavadiniame arba atsiminimuose yra du elementai; linksmi atsiminimai ir liūdni atsiminimai. Kada atskūrė Nepriklausoma Lietuva, Jūs džiaugėtės ir aukojote, kiek Jūsų išgalės leido.

Kai sužinojote apie Lietuvos nelaimę, nuo tos dienos iki dabar Jūs aktyviausiai rūpinatės Laisvės atgavimu. Jūsų ryžtas tegul būna pavyzdžiu kitiems, Jūsų vieningo darbo pavyzdys tegul šviečia kitiems, Jūsų šūkis - Vyčiai dirba tautai ir bažnyčiai - tegul stiprina Jus pačius, vienybė težiūdi visų lietuvių tarpė.

KAZIUKĖ MŪGĖ

Čikagos skautų-čių vadija praneša, kad 1983 m. kovo 6 d., sekmadienį įvyks metinė Kaziukė mūgė Jaunimo centre. Mūgė veiks nuo iškilmingo atidarymo ir parodo 10 val. ryto iki 3 val. p. p. Dalyvauja Aušros vartų, Kernavės, Lituonikos, Nerijos tuntai, Skautininkų draugovė, Šarausko skautų vyčių židinys, Korp! Vytis ir Akademine skaučių draugovė.

ST. CASIMIR MEMORIALS, INC.

3914 WEST 111th STREET
CHICAGO, ILL 60655

We have the largest selection of monuments in the City.

SENIAUSIA LIETUVIŲ PAMINKLŲ BENDROVĖ IR DIRBTUVĖ.

Didžiausias pasirinkimas. Pagal užsakymą šiais metais Lietuvių Tautinėse Kapinėse pastatė didžiulį stelgėjamą paminklą ir daug kitų. Savininkai Wm. Nelsonas, Jr. ir Lillian F. Dulys. Vienas blokas nuo Liet. šv. Kazimiero kapinių. Telefonas - 233 - 6335.

MR. ANTHONY'S BANQUET HALL

Savininkai - Petras ir Rita Dūdos, Sandaros skaitytojai ir rėmėjai

Ruošdami kuria nors progą pokylį ar vakarienę, prašau turėti galvoje MR. ANTHONY jaukias ir gražias sales, esančias

7348 W. Irving Park Road, Norridge, Ill. Tel. 453-2106, kur tikrai rasite malonų patarnavimą ir puikų, pagal jūsų pasirinkimą, maistą prieinamomis kainomis.

Apdraudų Agentūra

Tel.: 778-2233

Bell Realty & Bace Ins. Agency

Juozas Bacevičius
VALANDOS
Kasdien 9 - 8 val. vakaro
Sekmadieniais uždaryta

6529 So. Kedzie Ave.

- Chicago, Ill. 60629

SOPHIE BARCUS RADIO ŠEIMOS PROGRAMOS

ALDONA ir dukra SOFIJA DAUKAI

IŠ WOPA 1490 KIL. AM

Lietuvių kalba:
Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto.

7159 South Maplewood Avenue

Tel.: HEmlock 4-2413

CHICAGO, ILLINOIS 60629

ŠIMAITIS REALTY

INSURANCE • INCOME TAX • NOTARY PUBLIC

2951 W. 63rd Street

CHICAGO, Illinois 60629

Office - 436-7878

Res. 839 - 5568

VLADAS SIMAITIS, J. D.

Registered Broker

SANDARA ir TMD "AUŠROS" šimtmečio minėjimą Chicagoje rengia 1983 m. balandžio 23 d. Lietuvių Tautiniuose namuose. Numatyta paskaita - minėjimas - vakare bankietas. Vėliau bus pranešta plačiau.

Visose Jaunimo centro patalpose bus loterijos, žaidimų kambariai, kavinės ir valgykla. Bus progų įsigyti įvairių skautų, rėmėjų ir tėvėlių padarytų medžio rankdarbių, laimėti loterijose, pasilinksinti ir gardžiai pavalgyti.

Čikagos skautai ir skautės kviečia visus iš arti ir toli dalyvauti jų rengimoje Kaziuko mūgėje.

AUKOS "SANDAROS"
SPAUDOS FONDUI

\$ 15	Knights of Lithuania, Illinois-Indiana District
\$ 10	Petronėlė Brazaitis, Chgo. IL
\$ 3	Jonas Abraitis, Chgo. IL
\$ 5	N. Stiklius, Cicero, IL
\$ 10	P. Petrušaitis, Racine, Wisc.
\$ 10	Stasys Grišmanauskas, Chgo. IL
\$ 10	Rev. Ant. Bertašius, El Paso Texas
\$ 15	J. Kinderis, Chgo. IL
\$ 10	Rev. P. Dilys, Chgo. IL
\$ 5	Mrs Sophie Jesunas, Joliet, IL
\$ 5	Mrs. G. Slepakovas, Escondido, CA
\$ 10	Mr. A. S. Leonas, Bradford, NH.
\$ 10	Martinus Dapkus, So Boston, Mass
\$ 5	Alex Blinstrubas, Summit, IL
\$ 5	Bronė Kushinsky, Mahanoy City, Pa
\$ 10	Anna N. Jagella, Chgo. IL
\$ 5	Julija Rodowik, Chgo, IL
\$ 140	Petras Dūda, Norridge, IL
\$ 5	A. C. Rutkas, Fairfax, NA
\$ 10	Dan Jakomas, Miami, FL.
\$ 1,140	Sandaros 24 kp. Brockton(mok. įnašas - sek. Povilas Jančiauskas)

10	ALT Cicero, IL skyrius
3	M. Ragauskas, Cicero, IL
5,-	Petr. F. Meseć, Waukegan, IL
5,-	V. Tamošiūnas, Detroit, Mich.
5,-	Stasys Skorubskas, W. Bloomfield, Mich.
5,-	J. Petrauskas, Chicago, IL
5,-	P. ir J. Tamašauskai, Putnam, CT
5,-	Andrius Sembrotas, Chicago, IL
5,-	J. Agurkis, Omaha, NE.
5,-	Stasys Pangonis, Omaha, NE.
3,-	Viktoras Keimelis, Chgo., IL
2,-	Juozas Anyšas, Chgo. IL

Dėkojame visiems už prenumeratos susimokėjimą ir pridėtas aukas. (Tešinyš sek. numeryje)

APIE PRIVERSTINĄ GRAŽINIMĄ
UŽ GELEŽINĖS UŽDANGOS

Chicago universitetui rašantis disertaciją Antanas Adomėnas savo studijiniam darbui ieško asmenų, kurie patys matė, buvo gyvi liudininkai Sovietų pastangų iš pabėgėlių stovyklų grąžinti lietuvius, ukrainiečius ir kitus atgal už geležinės uždangos. Stebėjusieji tokias komunistų pastangas, prašomi susisiekti su doktorantu Antanu Adomėnu, 7151 S. California Avenue, Chicago, IL 60629, tel. (312) 436-5923. Ant. Adomėnas yra Sandaros anglų kalba skyriaus redaktorius.

LIETUVIŲ TAUTINIŲ KAPINIŲ SKLŪPŲ
SAVININKŲ SUSIRINKIMAS

Metinis kapinių sklypų savininkų susirinkimas įvyks 1983 metų kovo 13 d., sekmadienį, 1:30 valandą po pietų Amerikos Legiono Dariaus Girėno Posto didžiojoje salėje esančioje 4416 S. Western Ave., Chicago, IL. Bus svarstoma Konstitucijos papildymo reikalas, bus pateikta pilna atskaita iš praeitų metų veiklos. Labai svarbu, kad visi kapinių sklypų savininkai šiam susirinkime dalyvautų.

Didžiausias Kailių Pasirinkimas!

PAS VIENINTELĮ LIETUVIŲ KAILININKŲ CHICAGOJE

Įstaigos: 263-5826
Namų: 677-8489

NORMANĄ BURŠTEINĄ
185 No. Wabash Avenue
second floor
Chicago, IL 60601

BRIDGEPORT
DELICATESSEN

3263 So. Halsted St., Chicagoje
Savininkas - Antanas Grigėnas

ŠVIEŽI, GERI PRODUKTAI
IR NEBRANGŪS
Viskas pagal jūsų lietuvišką skonį.

NAUJA LIETUVIŠKA RADIJO PROGRAMA

"LIETUVOS AIDAI"

Veda Kazė BRAZDŽIONYTĖ

KASDIEN nuo pirmadienio iki penktadienio
8:30 val. vakare

Visos laidos iš WCEV 1450 Kc BANGA

ST. PETERSBURGE: 12 val. 30 min.

WTIS 1110 AM BANGA.

Adresas: 2646 West 71-st St.

Chicago, Ill. 60629. Tel. 778-5374.

PADEKA

Jo ekscol. Vysk. Vincentui Brizgiui už pamaldas bažnyčioje, kan. V. Zakarauskui už pamokslą, švč. M. Marijos Gimimo parap. bažnyčios chorui, dirig. A. Linui, vargonais palyd. A. Eitutytėi ir sol. A. Giedraitienei.

Už pamaldas savo parap. bažnyčiose kun. A. Trakiui ir kun. J. Juozapaičiui.

Už pravedimą iškilmų prie žuvusių dėl Lietuvos laisvės paminklo dir. J. Masilionui ir jo mokyklos auklėtiniams.

Lietuvos Gen. Vice-Kons. M. Krauchunas, kongr. Richard J. Durbin, kongr. Martin A. Russo, Ill. Lt. Gov. George H. Ryan, sen Fr. Savickui, ald. F. Brady ir už turiningą paskaitą dr. A. Pranskevichiu.

Lietuvos Vyčių Choriui—dirig. F. Stroliai, Liet. Taut. Sok. grupei, "Lietuvos Vyčiai"—mok. Pr. Zapolui, Liet. Taut. Sok. grupei "Grandis" ir vaikų darželis—ved. I. Smieliauskienėi, apšvietėjui Č. Rukuižai.

Dėkojame visai lietuvių visuomenei ir organizacijoms už dalyvavimą pamaldose ir Lietuvos Nepriklausomybės minėjimo akademijoje. Nuoširdi mūsų padėka visiems, prisidėjusiems su pinigine auka prie Lietuvos laisvinimo darbo.

CHICAGOS LIETUVIŲ TARYBA

ŠAULIŲ KUOPOS "KLAIPĖDA"
SUSIRINKIMAS

Kovo 20 d. 12 val. Ciceroje, para pijos salėje, 1500 So. 49 Court, įvyks visuotinis metinis Cicero jūrų šaulių kuopos "Klaipėda" susirinkimas.

LIETUVIŲ MASONŲ KLUBO -
LITHUANIAN CRAFTSMEN'S CLUB
bankietas įvyks kovo 19 d. 7 PM.
Lietuvių Tautiniuose Namuose, gros
Neo Lith orkestras. Auka \$15.

WORLD-WIDE NEWS BUREAU
AREJAS VITKAUSKAS, Editor and Manager
309 Varick Street
Jersey City, N.J. 07302

DĖMESIO!

Lietuviška mašinėle perrašyti turi rankraščių. Susidomėję rašykite aukščiau nurodytu adresu, kiek kainuotų, su viena carbon (angline) kopija.

Arėjas Vitkauskas

UŽSISAKYKITE SUKAKTUVINĘ "AUSZRA"

Lietuvių Istorijos Draugijos valdyba surinko visus numerius pirmo lietuviško laikraščio "AUSZRA", išleisto spaudos draudimo metu M. L. Prūsijoje 1883-84-85-86 metais.

"AUSZROS" 100 metų jubiliejaus proga 1983 metais spausdina 2 knygas po 700 puslapių. Knygos bus įrištos kietais viršeliais ir kainuos po 17 dol.

Lietuvių Istorijos Draugijos reikalų vedėjos ir kasininkės adresas:

Alicija Rūgytė

6547 S. Washtenaw Ave.
Chicago, IL 60629 Tel 312-776-3209

ENGLISH section

EDITOR
Antanas Adomenas
7151 South California
Chicago, Illinois 60629

FIFTH GENERATION LITHUANIANS OF PENNSYLVANIA'S ANTHRACITE REGION CELEBRATE FEBRUARY 16

The Shenandoah coal mining area has been populated by Lithuanians since about 1869. It was there that Lithuanians first distinguished the difference between nationality and religion; it was there that the very first Lithuanian Roman catholic parish was established; it was there that the thought of starting a Lithuanian Newspaper was conceived.

The region's eight Lithuanian parishes organized this year a celebration of Lithuania's Independence Day on February 13 at Frackville's Annunciation B.V.M. parish. The keynote speaker was Mr. Liutas Grinius of Washington, D.C. Mr. L. Grinius spoke on the many faced subject of being a Lithuanian.

He defended the need to maintain a heritage with the following words:

"To the present day Western observer, to the casual American who has learned to accept freedom for granted, Lithuanians may appear to be a most peculiar people who tenaciously hang on to a national heritage and language without practical purpose. To the uninitiated, to the uninformed, Lithuanians may even appear to be unrealistic romantics who managed to overcome the loss of national statehood by translating their attention to a cultural strife for self preservation regardless of where they live.

"This is not so. Any society is richer for its diversification. A society benefits from the good of all cultures. The gift of nationality and the benefits of heritage are not assimilated without effort. They need to be nurtured for reaping the rewards. This loving care produces an imminent personal enrichment. There is also the reward of knowledge of having been able to participate, of having been able to contribute to the betterment of a nation and to mankind as a whole. "I do not, therefore, agree with the casual unattached observer who suspects Lithuanians of being peculiar. Quite the contrary! A nation, wherever it may be scattered, is richer for its heritage. A person, wherever he or she may be, benefits from a sense of not being alone in a world of strangers. A group, which labors for the righteous love, earns the right to be proud for its achievements."

Addressing the distant offsprings of the early Lithuanian coalminers, Mr. Liutas Grinius had this to say:

"The heritage of this region goes back to 1869 - to the alluring image of a hard but well paid work in the mines and to the gruesome reality of exploitation, barbaric law enforcement and sacrifices of limb and life, the blank lung disease and debts to the company stores.

"It is thus a miracle that your forefathers found the time and energy to think yet of other matters: of nationality, of prayer in their own tongue, of pride and of being equal to others in the image of God. This miraculous power was and is no secret. It is defined with one word love.

"Being a Lithuanian is a matter of a never ending love affair. It is more than just being a village patriot. I like to think that it means partaking of a thousand year cultural heritage, of continuing an eight hundred year history of statehood, of sharing sorrows and movements for emancipation as ones of your own. The ability to share this immensely rich heritage is what makes membership in our nationality so worthwhile."

After citing very recent organized Lithuanian accomplishments in the political front in the United States, Europe and Australia, Mr. L. Grinius directed the audience to many ways which are available for individual participation:

"Concerns for Lithuania and our nation are not just reserves of organized action. There is much room for individual endeavor which, while not as visible, is no less important. There is the need to help our loved ones in Lithuania. There is a need to maintain family ties. There is also the very important task of corresponding and uplifting the spirit of the persecuted, of the imprisoned and the exiled. The care and aid for the families of the prisoners can only be done by individuals for in-

dividuals. These are significant personal ways to show that we care about our nation not only on great commemorative days such as this one but by expressing our commitment to February sixteenth every day."

Mr. Liutas Grinius concluded his address by re-affirming his pride of being a member of the oldest nation which speaks the oldest language of Europe and expressed a belief in the immortality of the Lithuanian nation.

PROCLAMATION

WHEREAS, the nation of Lithuania is an ancient one having come into existence over seven hundred (700) years ago by virtue of the Treaty of 1219 entered into by various Lithuanian Dukes and the Dukes of Volynia; and

WHEREAS, the Lithuanian language is an ancient language being the oldest living language in the world; and

WHEREAS, from October 10, 1794 A.D. until the year 1918 A.D. the Lithuanian nation and its people were subjugated by various hostile foreign powers; and

WHEREAS, during this one hundred twenty-four (124) year period of foreign domination the Lithuanian people retained their culture, language, customs, religion, and ethnic identity; and

WHEREAS, on February 16, 1918 Lithuania regained its independence and became, once again, a sovereign nation; and

WHEREAS, from 1918 until 1939 Lithuania enjoyed its independent status as a Constitutional Republic with a Constitution similar to the Constitution of the United States of America; and

WHEREAS, in 1939 the independent, sovereign, and peaceful nation of Lithuania was invaded by Nazi Germany and the Communist Soviet Union; and

WHEREAS in June 1940 the independent nation of Lithuania was brutally and illegally annexed to the Soviet Union; and WHEREAS the courageous people of the nation of Lithuania have been subjected to the political, legal, religious, social and cultural oppression of the Communist occupiers since that date; and WHEREAS, the United States of America has steadfastly refused to recognize the illegal occupation of the Lithuanian nation by the Soviet Union and has continued to recognize the nation of Lithuania as a sovereign state which has been forcibly occupied by a brutal aggressor; and

WHEREAS, many people of Lithuanian descent have chosen to reside in Schuylkill County, Pennsylvania and have made important and permanent contributions to the well-being of Schuylkill County;

NOW, THEREFORE, BE IT PROCLAIMED this tenth day of February, 1983 A.D. by the County Commissioners of Schuylkill County, Pennsylvania that the week of February 13, 1983 is hereby proclaimed as LITHUANIAN INDEPENDENCE WEEK in Schuylkill County, Pennsylvania in recognition of the many contributions made by people of Lithuanian descent to our County and in further recognition of the heroic struggle of the Lithuanian people in their homeland.

Edward Cook, Chairman, Board of Commissioners

William W. Willard, County Commissioner

Albert Matunis, County Commissioner

ATTEST:

Marilou Reddington, Chief Clerk

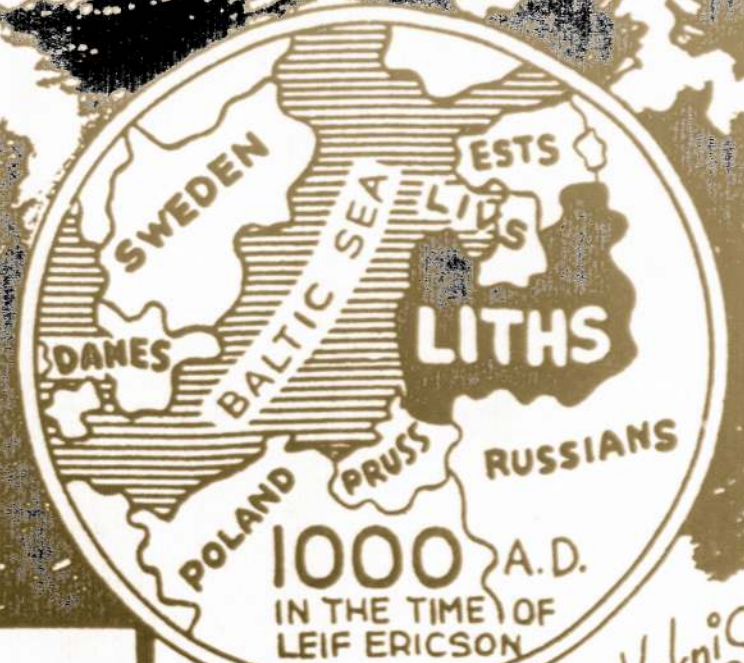

THE LITHUANIANS

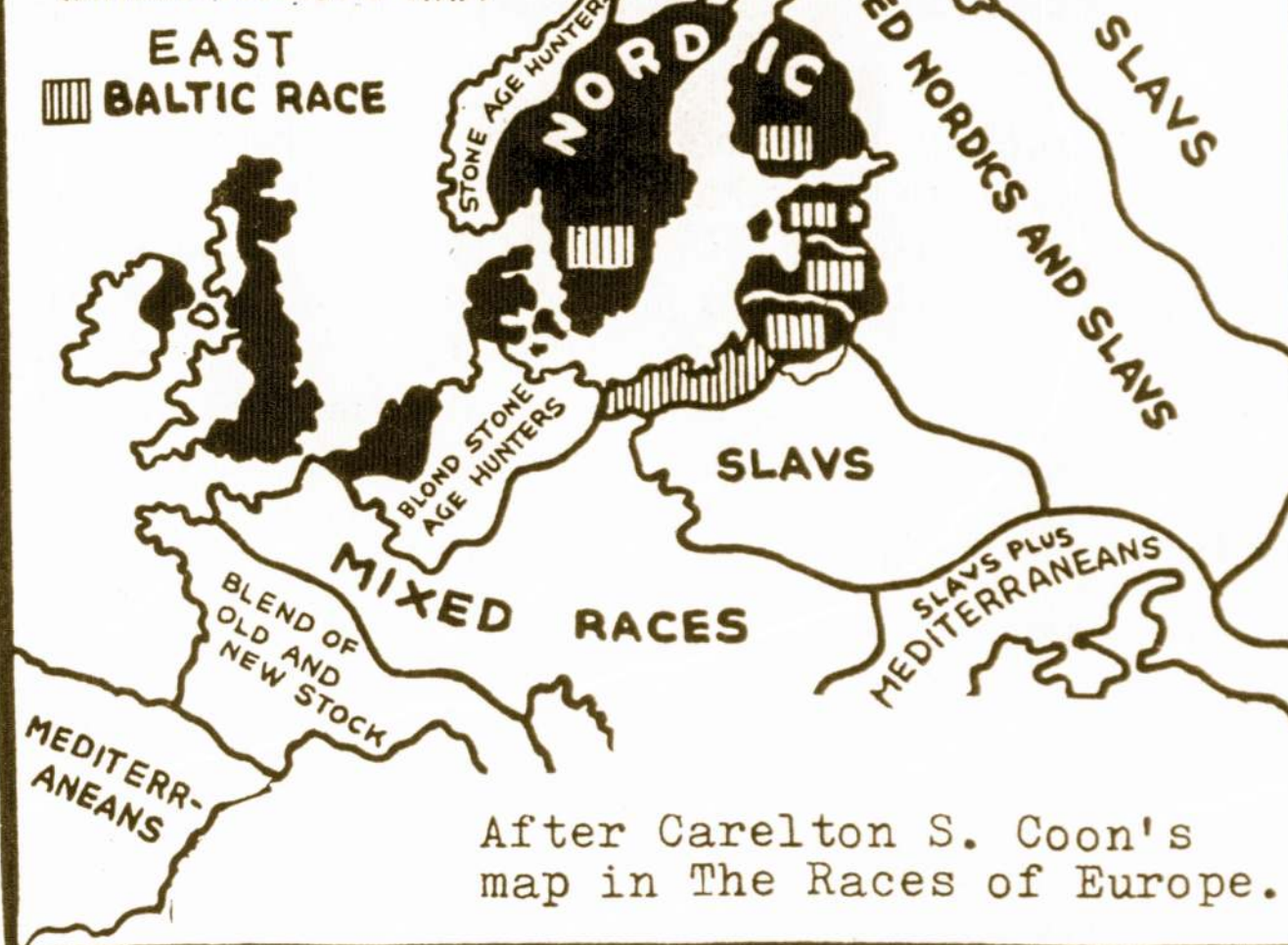

SNORRI STURLUSON

NORSE HISTORIAN, WAS ASTONISHED TO FIND IN LITHUANIA (IN THE 13TH CENTURY) LITHS WHO ALSO SPOKE DANISH, THE TONGUE OF THEIR FOREFATHERS. SAGAS AND SONG SHOW VIKING SEA RAIDERS, THE GREATEST NAVIGATORS OF ALL TIME, LANDED IN LITHUANIA LONG AGO.

RACES OF EUROPE (ANTHROPOLOGIST'S MAP)

After Carelton S. Coon's map in The Races of Europe.

PALEMONAS FIRST RULER OF THE LITHUANIAN TRIBES

From "The Lithuanians" by Anthony D. Yuknis.

(To be continued : pages - 3,4,5,6,7,8,9,10)

PENŠININKŲ ŽINIOS

(Atkelta iš pusl. 3)

vidurius. Sabūras skatina kraujo pritekėjimą į mažąjį dubenį, todėl nevartojamas sergant hemorojumi, ginekologinėmis ligomis, esant neštumui.

Alavijo sultimis gydomi lėtiniai skrandžio gleivinės uždegimai, skrandžio ir dvilikapirštės žarnos opos; sultys gerina apetitą, reguliuoja virškinimą persirgusiems dizenteriją; kelia atsparumą infekcinėms ligoms, išoriškai alavijo sultimis gydomos sunkiai gyjančios žaizdos, nudegimai, odos uždegimai, kai kurios egzemų rūšys.

Įdomi alavijo savybė, šaltoje ir tamsioje patalpoje per 12 dienų, kovodamas dėl savo gyvybės, šis augalas pagamina ypatingų medžiagų, kurios gelbsti jį patį nuo sunykimo. Tai vadinamieji biogeniniai stimuliatoriai. Jie afektingi gydant sunkias ir užsitęsusias ligas. Jie stimuliuoja žmogaus organizmą, mobilizuoja jo atsargines funkcijas.

Šviežių lapų tik ką išspaustos sultys (spausti reikia tik rankomis), rekomenduojamos apetito pagerinimui po 5-10 ml tris kartus per dieną 30 minučių prieš valgį, sergantiems lėtinio skrandžio gleivinės uždegimu bei opalige (gydymo trukmę nurodo gydytojas individualiai).

Laudies medicina šviežių lapų sultimis gydydavo galvos skausmus, neuralgijas, bendrą nusilpimą ir šviežių sul-

čių, medaus ir riebalų mišiniu buvo gydoma tuberkuliozė. Negalima alavijo preparatų vartoti sergant kepenų, tulžies, pūslės ligomis, inkstų ir šlapimo pūslės uždegimais, esant nėštume."

O dabar susipažinkime, kaip okupuotoje Lietuvoje žmoneliai patys gaminasi iš alijošiaus skystus vaistus, kuriuos vartoja nuo "visų galų".

Alijošiaus lapus ima nuo kuo seniausio augalo. Juo senesnis, juo geresnis. Prieš raškant lapus, alijošių nelaistoma 5-6 dienas. Nuraškytus lapus susmulkina tik rankų pirštais, nevartojant peilių ar kitokių įrankių. Taip susmulkintus alijošiaus lapus suberia į gelsvos ar rudos spalvos bonką, įkrečia medaus, kuris turi būti bičių suneštas tik gegužės ar birželio mėnesyje, ir užpila namie pasigaminato raudonųjų vynuogių vyno tokioje proporcijoje:

214 gramų alijošiaus, 500 g. vyno ir 357 g medaus. Mišinį gerai sumaišoma (plakant) ir pastatoma tamsioje vietoje penkioms dienoms. Praslinkus 5-6 dienoms, vartojama tokiu būdu:

5-7 dienas po vieną arbatinį šaukštelį 3 kartus į dieną prieš 2 valandas pradedant valgį. Po 5-7 dienų, jau imama po vieną arbatinį šaukštelį 1 val. prieš valgį 3 kart per dieną. Šios tvarkos, esą, reikia labai griežtai prisilaikyti.

Pats trumpiausias gydymo laikas - 2 ar 3 savaitės. Patariama toki alijošiaus preparatą vartoti 1 - 2 mėnesius.

Mieli SANDAROS skaitytojai

Skaitytojų ir Sandaros administracijos patogumui, apačioje čia dedame atkarpą, kurią užpildžius prašome prisiųsti Sandaros administratorei

Taip pat prašome surasti ir naujų skaitytojų. Už jūsų malonų atsiliepimą ir SANDAROS parėmimą būsime labai dėkingi.

Visos aukos skelbiamos Sandaroje.

SUSIPAŽINTIMUI vienas "Sandaros" numeris siunčiamas nemokamai

Siųsti šiuo adresu: SANDARA, 840 West 33 rd Street, Chicago, Ill, 60608

Siunčiu SANDAROS METINĘ PRENUMERATĄ..... 10 dol.

Siunčiu auką SANDAROS SPAUDOS FONDUI..... dol. Iš viso..... dol.

MANO PAVARDĖ.....

ADRESAS;.....

JAV Kongreso Rūmuose 1983 m. vasario 17 d. minint Lietuvos Nepriklausomybės dieną. Iš kairės - Lietuvos atstovas dr. Stasys Bačkis, Izabelė Laučkienė, ALTO atstovas iš Chicago adv. Aleksandras Domanskis, VLIKO pirm. pav. dr. Domas Krivickas, Atstovų Rūmų pirmininko pav. James Wright, maldą už Lietuvą sukalbėjęs kun. Antanas Zakarauskas iš Chicago, kongr. Frank Annunzio, dr. Kostas Jurgėla, Amerikos Balso Liet. sk. vedėjas Alfonsas Petrutis, Juozas Laučka, Atstovų Rūmų nuolatinis kapelionas kun. James D. Ford. Priešakyje sėdi - Gražina Krivickienė ir VLIKO - ELTOS įstaigos vedėja Margarita Samantienė. Minėjimas surengtas ALTO iniciatyva, globojant kongr. Frank Annunzio.

VASARIO 16 MINĖJIMAS CHICAGOJE

(Atkelta iš psl.2)

rygomis ir visokiomis machinacijomis pagrįsta, manome, kad ji turi savyje žlugimo daigus, kad ji kada nors sugrius. Bet kol tas atsitiks, mes turime taip elgtis, kad būdami laisvėje nepapiktintume mūsų tautiečių gyvenančių vergijoje. Mes niekad apie tą vergiją

neturime užmiršti. Neturime elgtis taip lyg jie ten jau jokio jungo neneštų. Ir taip pat, neturime elgtis, kad mūsų veiksmai pakenktų mūsų vieningumui Vakarų pasaulyje. Aš noriu tos klastos tik vieną trumpą pavyzdį pasakyti.

Kai dabar, kažkaip Amerikos teisingumo organai apgailėtinai išvėlė į tu, vadinamą, nacių bendradarbiautojų gaudymą, pasinaudojant sovietiniais "įrodymais", tada mūsų spaudoje pasi-

girdo balsai, kad čia yra Sovietų S-gos ir lietuviškų bolševikų sąmoningas noras sužlugdyti ir nutildyti Lietuvos emigraciją - emigrantus laisvajame pasaulyje. Tuoj pat pasigirdo balsai per "Gimtąjį kraštą" (leidžiamą Vilniuje, A. Pl.). "Anaipol, mes to nenorime, mes ruošiamės jį dailininkų parodas, mes leidžiame jį knygas, kaip mes galime norėti jį pakenkti. Jie yra visai tvarkoje ten Vakaruose. Tikrai, ten kažkaip yra atsiradę tokių karo nusikaltėlių tarp jų ir mes tikrai prieš tuos".

Gaila, kad tarp tų pustuzinio būly, iškeltų lietuviams šiame krašte - Amerikoje, rodos, dar nepavyko nė vieno tikro karo nusikaltėlio surasti ir vargiai ar jiems kada nors pavyks surasti. Lietuvių tauta amžių bėgyje buvo padori, garbinga tauta. Kai mes pasklidome po platųjį pasaulį, tada mes tik pamatėm, kad to kriminalinio elemento kitų tautų tarpe yra daug daugiau, negu jo yra kada nors buvę lietuvių tautoje. Kur lietuvis begyventų, ką jis beiektų, turi laikytis taip, kad šita garbinga reputacija kiekvieno lietuvių būtų išlaikyta. Tik tokiu būdu, mes galėsime prisidėti prie mūsų tautos laisvinimo pastangų ir, kad būtų kada nors tas bestiališkas, rusiškas bolševizmas nušluotas nuo žemės paviršiaus".

(Bus daugiau)

VILTIS PO MIRTIES

3

Griždami į Jėzus laikus ir pas aną mylimą šeimą Betanijoje, Mariją, Mortą ir Lozorių, mes galime gauti naudingų ir palinksmiančių pamokų. Matyt, kad Jėzus buvo ypatingas anos šeimos draugas. Todėl Lozoriui susirgus jie manė, kad išgirdęs apie jo ligą, Jėzus ateis ir išgelbės jį. Jėzus darbas buvo atskyręs jį gana toli nuo Betanijos, bet vistiek Lozorius seserys siuntė pasiuntinį, kuris tarė Jėzui: "Viešpatie, tas, kurį tu myli, serga". - Jono 11:3

Jėzus gavo šį pranešimą, bet nieko nedarė kol praėjo dvi dieni. Pagaliau jis tarė: "Mūsų prietelis Lozorius miega, bet aš einu pažadinti jį iš miego". (Jono 11:11) Šitas pareiškimas nustebino jo mokytojus. Jie taipgi buvo girdėję, kad Lozorius liga buvo sunki. Gal Jėzus buvo jiems pasakęs apie gautąjį pranešimą. Bet jei jis dabar buvo užmigęs, tai kodėl Viešpats norėjo jį pabudinti? Jie gal manė, kad toks Jėzus darbas buvo neprotingas, todėl tarė jam: "Viešpatie, jeigu užmigo, tai pasveiks". Kitaip sakant, juk netinka pažadinti sergantį žmogų, kai jis ramiai ilsisi, geriau palikti jį bemiegantį.

Bet jie negerai suprato Jėzus kalbą. Mat, Jėzus kalbėjo apie jo mirtį, kaip parašyta (Jono 11:13). Matydamas, kad jo mokiniai nesupranta jo žodžių apie Lozorius užmigimą, jis jau aiškiai jiems pasakė: "Lozorius mirė". (Jono 11:14) Taigi, čia turime interesingus ir palinksmiančius mūsų Viešpaties žodžius apie mirtį. Mirtis prilygsta miegui, kas reiškia, kad mirusieji ilsisi ir, nieko nežinodami, laukia pabudinimo iš miego, mirties miego. Taigi, miegas Šventajame Rašte vartojamas kaip iliustracija, gelbstinti mums suprasti tikrąją mirties reikšmę.

J. Gramontas

Adresas - 5421 So. Mozart St.,
Chicago, Illinois, 60632.

Kas domisi, prašome parašyti atvirlaiškį, gausite dovanų įvairių knygelių.

..... (Pr.)

Lietuvių Fondo Federalinis Kredito Kooperatyvas

KASOS VALANDOS:

Marquette Parke:
2422 W. Marquette Rd. Treč. 12:00 - 1:00
Chicago, IL, 60629 Sešt. 10:00 - 12:00
Tele. 737-2110

CICERO:
1445 So. 50th Ave. Ketv. 3:00 - 6,00
Cicero, IL, 60650 Sešt. 10:00 - 12:00
Tele. 656-2201

Burr Ridge (Prie Lemonto):
475 Frontage Rd. Ketv. 1:00 - 6:00
Burr Ridge, IL, 60521
Tele. 887-0757

MOKA:

Aukščiausias taupomųjų
sąskaitų palūkanas - 8%

Bankai ir Savings &
Loans moka 5 1/4 iki 5 1/2%

SKOLINA:

Tik savo nariams, žymiai
geresnėm sąlygom negu
bankai ar kitos finansinės
institucijos.

KIEKVIENA SĄSKAITA
APDRAUSTA IKI \$100,000.

LIETUVOS ŽEMĖLAPIS

J. Andriaus sudarytą LIETUVOS ŽEMĖLAPĮ,

išleista DEVENIŲ KULTŪRINIO FONDO, galima

įsigyti siunčiant užsakymus (šešis dolerius ir 65

centus pašto išlaidoms) šiuo adresu:

DEVENIŲ KULTŪRINIS FONDAS
P.O. Box 10782
St. Petersburg, FL, 33733

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS
Laidotuvių Direktorai

MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 West 71st Street
Telef.: GROvehill 6-2345-6

1410 South 50th Avenue, Cicero
Telef.: TOWNhall 3-2108-9

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

Aikštė Automobiliams Statyti

Nuo
1914 Metų

Midland Savings aptar
nauja taupymo ir namų
paskolų reikalais visas
mūsų apylinkes. Dėko-
jame Jums už mums
parodytą pasitikėjimą

Mes norėtum būti Jum-
audin: ir ateityje

FRANK ZIOGAS
President

MIDLAND SAVINGS

& LOAN ASSOCIATION
4040 Archer Avenue
Chicago, Illinois 60632
Phone 254-4470

Ir 8929 So. Harlem Ave.,
Bridgeview, Illinois 60455
Phone 598-9400

2657 W. 69th St. Chgo., Ill. 60629 • Phone 925-7400

Sąskaitos
apdraustos
iki
\$ 100,000

BALTIC BAKERY

4627 SOUTH HERMITAGE AVE Chicago, Illinois
Tel. LA 3-1510

2616 WEST 69th STREET Chicago, Illinois
Savininkas JUOZAS ANKUS Tel. 737-6784

PASSBOOK SAVINGS...
the best way to save regularly!

5 1/2%
Paid and
Compounded
Quarterly

OUR SAVINGS
CERTIFICATES
EARN UP TO

8%

see us for
HOME financing.

AT OUR LOW RATES

WITH REPAYMENT
TO FIT YOUR INCOME

INSURED

**Mutual Federal
Savings and Loan**

2212 WEST CERMAK ROAD CHICAGO, ILLINOIS 60608
PETER KASANAUSKAS, President Phone: Virginia 7-7747

HOURS: Mon. Tue. Fri. 9-4 Thur. 9-8 Sat. 9-1

SERVING CHICAGO AND SUBURBS SINCE 1905